

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.346/2011/20. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2012. év május hó 22. napján** megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t.

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 2.B.1302/2010/53. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetés mértékét 3 (három) évre enyhíti.

A börtönbüntetésbe a - helyesen - 2009. év június hó **23.** napjától kiadatási letartóztatásban, majd 2010. év február hó 17. napjától őrizetben, 2010. február 19. napjától 2010. év június hó 18. napjáig előzetes letartóztatásban töltött időt számítja be.

A házi őrizetben töltött idő beszámítására vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A polgári jogi igényrel kapcsolatos rendelkezésből a HUF ellenértékre utalást mellőzi.

Az elsőfokú eljárás során 1.563.942,- (egymillió-ötszázhatvanháromezer-kilencszáznegyvenkettő) forint bűnügyi költség merült fel, melyből a vádlott 345.645,- (háromszáznegyvenötezer-hatszáznegyvenöt) forintot köteles viselni, míg a fennmaradó 1.218.297,- (egymillió-kettőszáztizennyolcezer-kettőszázkilencvenhét) forint az államot terheli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 153.765,- (százötvenháromezer-hétszázhatvanöt) forint bűnügyi költségből 10.000,- (tízezer) forintot a vádlott köteles az államnak megfizetni, a fennmaradó 143.765,- (száznegyvenháromezer-hétszázhatvanöt) forintot az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság a 2011. év július hó 8. napján kihirdetett 2.B.1302/2010/53. számú ítéletével a vádlott bűnösségét 3 rendbeli, egy esetben folytatólagosan, két esetben kísérleti szakban maradt csalás büntetében (Btk. 316. § (1) (6) bekezdés a) pont) állapította meg, ezért őt halmazati büntetésül 4 évi börtönbüntetésre ítélte és a Magyar Köztársaság területéről kiutasította. Az első fokú bíróság ítéletében rendelkezett a polgári jogi igényről, elkobzásról, bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, vádlott és védője a büntetés enyhítése végett fellebbezett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.890/2011. számú írásbeli indítványában kifejtette, hogy az elsőfokú eljárásban eljárési szabálysértés nem történt, a Fővárosi Bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. A bizonyítékok alapján helyesen döntött a vádlott bűnösségéről, és megfelelően minősítette az elkövetett bűncselekményeket. Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetéssel is egyetértett és az ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A védő fellebbezésének írásos indokolásában és a nyilvános ülésen perbeszédében egyezően fejtette ki álláspontját. Ennek keretében a tényállást és minősítést nem vitatta azonban megítélése szerint a bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság nem súlyuknak megfelelően értékelte. Különösen az időmúlásnak és vádlott megváltozott személyi körülményeinek - házasságkötés, két eltartásra szoruló kiskorú gyermek, a kisebbik gyermeke betegsége - nem tulajdonított kellő súlyt. E bűnösségi körülményekre is figyelemmel a főbüntetés enyhítését és a kiutasítás mellékbüntetés mellőzését kérte arra is figyelemmel, hogy védence felesége és két kiskorú gyermeke Magyarországon tartózkodási engedéllyel rendelkezik.

A védelmi fellebbezés részben megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla a védelmi perorvoslat folytán bírálta felül az első fokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárását. Ennek eredményeként megállapította, hogy a Fővárosi Bíróság a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le a bizonyítási eljárást, ügyfelderítési kötelezettségének az elvárt mértékben eleget tett. Az első fokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítási anyagot értékelési körébe vonva, a bizonyítékokat egyenként és egymással is egybevetve mérlegelte, és e tevékenységéről számot is adott.

A vádlott elismerte a terhére rótt bűncselekmények elkövetését, vallomását az okirati bizonyítékok illetve a tanúvallomások is alátámasztották, így az elsőfokú bíróság mérlegelési joga szűk körben érvényesült, az ítélet indokolása mindenre kiterjedő, logikus, nem ellenkezik az iratok tartalmával.

Az iratok alapján a megállapított tényállás azonban kisebb mértékben kiegészítésre illetve kijavításra szorul:

- A személyi részt a Fővárosi Ítéltábla azzal egészíti ki, hogy a vádlottra vonatkozóan Romániában 2001. év május hó 11. napján adtak ki nemzetközi elfogatóparancsot 3 év jogerős szabadságvesztés büntetés letöltése miatt. A nemzetközi elfogatóparancsot a román hatóságok 2004. év június hó 30. napján küldték meg a Magyar Interpol Irodának. (17. számú bírói irat)

- A 2011.év április hó 1.napján született a nevű kisebbik gyermeke koponyacsontosodási zavar miatt 2011.év augusztus hó 15. napján rekonstrukciós műtéten esett át, melynek következményeként 12 éves koráig évente kontroll vizsgálata szükséges) (20.számú jkv. 1. melléklet).

Az ítélet 8. oldal 3. bekezdését az alábbiakkal egészíti ki:

- A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Osztály 193/1996.bü. szám alatti - 1996.év október hó 9. napján kelt - határozatával a Banknál a cég nevében 1996. év szeptember hó 19. napján a Kft. részére nyitott a kötésszámú 190.000 USD összegű akkreditív vonatkozásában fennálló összeg zár alá vételét rendelte el 30.000.000,-Ft erejéig. (nyomozati iratok II. kötet 971.oldal)
- Az ORFK Központi Bűnüldözési Igazgatóság Vizsgálati Főosztály Gazdaságvédelmi Osztálya 1996.év december hó 13. napján kelt 70/1996.bü. számú határozatával a B.A.Z. Megyei Rendőr-főkapitányság által 190.000,-USD értékű akkreditívra elrendelt zár alá vételt feloldotta. A Bank 1997. év február hó 6. napján a Kft. részére megnyitott, majd zárolt 190.000,-USD-t a cég sértettnek átutalta. (nyomozati iratok II. kötet 997. és 1003. oldal).

Az ítélet 8. oldal 4. bekezdését azzal pontosítja:

- A vádlott a cég sértettnek 58.597.175,-Ft kárt okozott, melyből 29.245.015,-Ft visszautalásával a kár részben megtértült.

Az így kiegészített, helyesbített tényállás minden vonatkozásban megalapozott és miután az elsőfokú bíróság eleget tett a törvényben írt indokolási kötelezettségének, ezért az irányadó volt a fellebbezési eljárásban.

Helyesen értékelte a Fővárosi Bíróság az elkövetett vagyon elleni bűncselekményeket csalásként, ugyanakkor a 2. tényállási pontban foglalt csalási cselekmény az 58.597.175,-Ft kárérték tekintetében befejezett cselekménynek minősül. Az irányadó tényállás szerint az a cég sértett rendelkezése folytán a teljes pénzösszeg átutalása megtörtént a Kft. számlájára. A társaság számláján rendelkezésre álló pénzösszeg kifizetésének/felvételének megghiúsulása kizárólag annak következménye, hogy a Bank a sértett jelzése alapján zárolta a Kft. számláját és emiatt maradt el vádlott megbízottai részére a teljes pénzösszeg kifizetése. Ez pedig egyértelműen azt jelenti, hogy a sértett rendelkezési jogát a teljes összeg felett már nem gyakorolhatta, ez vagyonának jelzett összegű csökkenését, következésképpen a kár bekövetkezését eredményezte, míg a vádlott érdekkörében álló cég bankszámláján jóváírt összeg a terhelt rendelkezésére állt. Ezen nem változtat az a tény, hogy a pénz egy részéhez - mint jogtalan haszonhoz - a terhelt végül is a zárolás folytán nem jutott hozzá. Ez a körülmény - a kár utólagos megtérüléseként - már csupán a büntetés kiszabása körében értékelhető.

A büntetés kiszabása körében törvényesen vizsgálta az elsőfokú bíróság a Btk. időbeli hatályát - a Btk. 2. §-át -, azt, hogy az elkövetéskor, vagy az elbíráláskor hatályos anyagi jogi szabályokat kell alkalmazni. A cselekmény elkövetését követő

jogszabályváltozás folytán került a Büntető Törvénykönyvbe a különösen nagy kárt okozó csalás büntetnének üzletszerű elkövetése - amely jelen bűncselekmények kapcsán megállapítható lenne vádlott terhére az elbíráláskori szabályok alkalmazásával, amely a vádlott esetében 5 évtől 10 évig terjedő szabadságvesztés büntetés alkalmazását jelentené. Az elkövetéskor hatályos rendelkezések értelmében a vádlott terhére megállapított bűncselekmények 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendők, ami halmazati büntetés kiszabása esetén is a terheltre kedvezőbb. Továbbá a jelenleg hatályos szabályozás értelmében a bíróságnak a Btk. 83. § (2) bekezdése szerint a büntetési tétel középértékéből kell kiindulnia a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor.

Ezzel szemben a jelenleg hatályos jogszabályok alkalmazása szempontjából vádlott esetében kizárólag a házi őrizet hatályos szabályai szerinti beszámíthatóság jelentkezik kedvezőbben, - arra figyelemmel, hogy az elkövetés idején (1996 év) ezen jogintézmény a Büntető Törvénykönyvben nem szerepelt - ez azonban önmagában nem változtat az enyhébb elbírálásban történő törvényes állásfoglaláson.

Az anyagi jogszabályok együttes vizsgálata alapján helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban, hogy az elkövetéskori anyagi jogszabályok alkalmazása a kedvezőbb vádlott esetében.

A büntetés kiszabása kapcsán figyelembe veendő körülményeket az első fokú bíróság általában helyesen sorolta fel. Az enyhítő körülmények között értékelt kártérítési hajlandóságot a másodfokú bíróság csekélyebb súllyal értékelte arra figyelemmel, hogy a sértett ezzel kapcsolatos megkeresésén túlmenően ez a szándék másban nem nyilvánult meg. Függetlenül attól, hogy pontosan nem állapítható meg, hogy az időközben felszámolási eljárás alatt álló sértetti céget mely gazdasági társaság, kijelölt felszámoló képviseli és mi módon igazolja e körben a jogosultságát, az egyéb teljesítési lehetőségek - ügyvédi, bírósági letét - rendelkezésre álltak, mellyel azonban a terhelt nem élt.

További enyhítő körülményként értékelendő ugyanakkor, hogy az okozott kár egy része megtérült (2. pont).

Az enyhítő körülmények között az időmúlás bír komoly jelentőséggel. E körben egyetért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság vádlott felróható magatartásával kapcsolatos érvelésével, azonban nem lehet elvonatkoztatni attól a tényről, hogy a bűncselekmények elkövetése és azok elbírálása között gyakorlatilag kétszeres elévülési idő is eltelt és terhelt magatartásán túl a hatóságok a késedelmes nemzetközi elfogatóparancs kibocsátásával maguk is jelentős részben járultak hozzá az eljárás elhúzódásához.

Figyelemmel a vádlott által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyára és valamennyi bűnösségi körülményre, a Fővárosi Ítéltábla az első fokú bíróság által kiszabott főbüntetést eltúlzottnak tartotta, ezért a kiszabott főbüntetést enyhítette, különös

tekintettel a vádlott által házi őrizetben töltött 2 évi időtartamra, melynek a büntetés tartamában való kifejezésére az ítélet tábla csak így látott lehetőséget.

Tévedett ugyanis az elsőfokú bíróság, amikor az elkövetéskori jogszabályok alkalmazásával a házi őrizetben töltött időt is beszámítani rendelte, annak minden jogszabályi alapot nélkülöző beszámítási módjával. Kétségtelen, hogy a terhelt tekintetében méltánytalannak tűnik a közel kétéves házi őrizetben töltött idő beszámításának elmaradása, azonban a büntető anyagi jogszabályok helyes alkalmazása erre nem ad lehetőséget, a kógens szabályrendszer nem engedi az olyan jogszabály értelmezést, amellyel az elsőfokú bíróság élt e körben úgy, hogy maga sem tudott olyan jogszabályhelyet megjelölni, melyen ezen beszámítás alkalmazása alapult, a jelenlegi szabályok szerint négy nap házi őrizetben töltött idő feleltethető meg egy nap börtönbüntetésnek.

A másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján pontosította az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításra vonatkozó rendelkezést, melynek kezdőnapja az elsőfokú ítéletben helytelenül szerepelt.

Nem értett egyet a Fővárosi Ítélet tábla a védelem álláspontjával a kiutasítás mellékbüntetés alkalmazásának mellőzése tekintetében. Az elkövetés idején hatályos Btk. 61. §-a alapján az országból azt az elkövetőt kell kiutasítani, akinek itt tartózkodása nem kívánatos. Nem kívánatosnak az tekintendő, akinek magatartása életvezetése szélesebb körben jelent potenciális veszélyt a társadalomra. A nem magyar állampolgárságú, Magyarország területére kizárólag a büntető eljárás lefolytatása végett nem önkéntesen visszatérő szándékos bűncselekményeket elkövető terheltnek az országban tartózkodása nem kívánatos. Ezen nem változtat az sem, hogy a büntető eljárás időtartama alatt vele Magyarországon tartózkodó házastársa és kiskorú gyermekei tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, családtagjai - később Magyarországon született gyermeke kivételével - kizárólag amiatt vannak az országban, mert a terhelt kiadatására került sor és családja elkísérte őt. Ez a körülmény azonban nem alapozza meg a kiutasítás mellékbüntetés alkalmazásának mellőzését.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a sértett kártérítési igényének elévülése nem következett be és törvényesen állapította meg idegen pénznemben - USD - a fizetendő kártérítés összegét is.

A bűncselekménnyel okozott kár elévülésére az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 360.§ (4) bekezdése tartalmaz rendelkezést. E jogszabályhely szerint a bűncselekménnyel okozott kár esetén a követelés öt éven túl sem évül el, mindaddig, amíg a bűncselekmény büntethetősége el nem évül, ezért, ha a büntetőeljárás cselekmények a büntethetőség elévülését félbeszakítják, ezzel a polgári jogi igény elévülési ideje is meghosszabbodik.

A sértett kára idegen pénznemben amerikai dollárban keletkezett, hiszen az országban bejegyzett gazdasági társaság ezen külföldi pénznemben teljesítette

szerződéses kötelezettségét. A büntetőjogi igény és a polgári jogi igény egyidejű érvényesítése esetén az 1998. évi XIX. törvény (Be.) és az 1952. évi III. törvény (Pp.) szabályai közül a polgári jogi igény érvényesítése körében a Be. 54. § (7) bekezdése az irányadó az eljárásjogi szabályok alkalmazhatóságával kapcsolatban.

„Ha a polgári jogi igény érvényesítésével kapcsolatos eljárási kérdésről e törvény nem rendelkezik, a polgári eljárás szabályait kell alkalmazni, feltéve, hogy azok e törvénnyel, illetőleg a büntetőeljárás jellegével nem ellentétesek.” Ennek megfelelően a Pp. szabályai az irányadók a kereseti kérelemhez (polgári jogi igényként megjelölt összegszerűség) kötöttség, a teljesítési határidő, részletfizetés és végrehajtás vonatkozásában.

A sértett kára idegen pénznemben, USD-ben keletkezett. A Ptk. 231. § (1) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy pénztartozást - ellenkező kikötés hiányában - a teljesítés helyén érvényben lévő pénznemben kell megfizetni. A szerződés szerinti tőketartozás idegen pénznemben keletkezett, amennyiben kamatkövetelés lenne a tőketartozás után a kamat is ebben a pénznemben jár, mértékét a teljesítés helyén fizetendő kamat határozza meg. (BH 2006.111.)

E körben kizárólag a HUF ellenértékre való utalást mellőzte a Fővárosi Ítéltábla, mert a Ptk. 231. § (2) bekezdés szerint az idegen pénznemben meghatározott tartozást a fizetés idején érvényben lévő árfolyam alapulvételével kell átszámítani.

Az elsőfokú eljárásban az ítélet kihirdetését követően felmerült bűnügyi költség bejegyzéséről és utalványozásáról az iratok felterjesztését megelőzően az elsőfokú bíróság, majd a Fővárosi Ítéltábla rendelkezett. Ezen az elsőfokú eljárásban felmerült illetőleg ahhoz kapcsolódóan felmerült bűnügyi költség viseléséről pótlólag rendelkezett a másodfokú bíróság.

A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján változtatta meg, az egyéb - törvényes - rendelkezéseit pedig a Be. 371. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A bűnügyi költség viselésével kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla a Be. 381.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2012. év május hó 22. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Vincze Piroska s.k.
előadó bíró

. Mató Ágnes s.k.
bíró

A Fővárosi Bíróság 2.B.1302/2010/53. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.346/2012/20. számú ítélete folytán 2012. év május hó 22. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2012. év május hó 22. napján

Kiadmány hitelül:
tisztviselő

. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke